

Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων

Economic Research

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

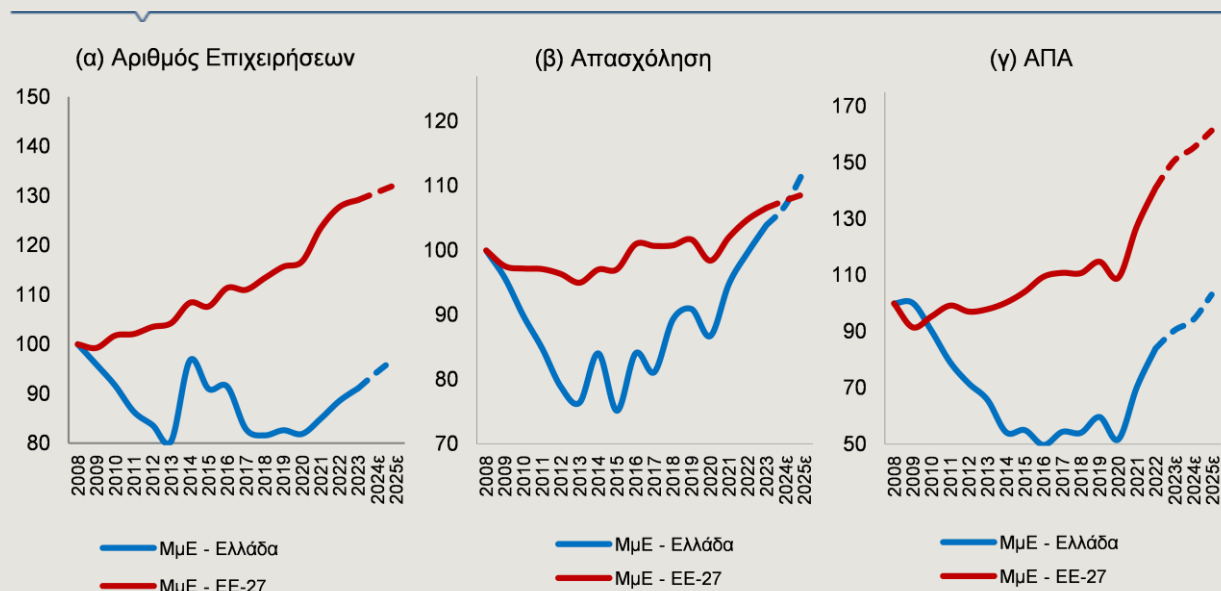
Οι Προκλήσεις για τη Μικρομεσαία Επιχειρηματικότητα: Ψηφιοποίηση, Μέγεθος, Καινοτομία και Εταιρική Διακυβέρνηση

Η μικρομεσαία επιχειρηματικότητα αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της κοινωνικοοικονομικής ζωής της Ελλάδας, καθώς αντιπροσωπεύει το 99,9% των επιχειρήσεων του μη χρηματοπιστωτικού τομέα¹, το 84,7% της απασχόλησης και το 62,8% της πραγματικής Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ)². Είναι χαρακτηριστικό ότι το 2024 αντιστοιχούσαν 79 μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ) για κάθε 1.000 κατοίκους, μία από τις υψηλότερες αναλογίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ-27) και σημαντικά υψηλότερη του μέσου όρου αυτής (58 ΜμΕ/1.000 κατοίκους). Παρά τις διαδοχικές κρίσεις των τελευταίων ετών οι ΜμΕ έχουν ενισχυθεί τόσο σε απόλυτο αριθμό, όσο και σε όρους απασχόλησης και παραγόμενου προϊόντος, ενώ εκτιμάται ότι η ανοδική πορεία διατηρείται εντός του 2025 (Γράφημα 1). Αξίζει μάλιστα να σημειωθεί ότι οι θετικές επιδόσεις προέρχονται εξ ολοκλήρου από τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, δηλαδή από εκείνες που απασχολούν λιγότερο από δέκα εργαζόμενους.

Ταυτόχρονα όμως οι ΜμΕ στην Ελλάδα είναι αντιμέτωπες με προκλήσεις τόσο συγκυριακές, όσο και δομικές. Στις πρώτες ανήκουν ενδεικτικά η δυσκολία εύρεσης εξειδικευμένου προσωπικού και τα αυξημένα κόστη ενέργειας. Σε ό,τι αφορά τα δομικά προβλήματα, παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί τα τελευταία χρόνια οι ΜμΕ στη χώρα μας υστερούν σημαντικά έναντι των ΜμΕ στην ΕΕ-27 στην ψηφιακή μετάβαση αλλά και σε όρους παραγωγικότητας. Η αύξηση της παραγωγικότητας δύναται να προέλθει μέσω της αύξησης των επενδύσεων σε κεφαλαιουχικό εξοπλισμό, σε συνδυασμό με την τεχνολογική και ψηφιακή αναβάθμιση που επιταχύνθηκε μετά το ξέσπασμα της πανδημίας. Για τον σκοπό αυτό, καθοριστικής σημασίας είναι

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις: Αριθμός επιχειρήσεων (α), Απασχόληση (β) και Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία σε τρέχουσες τιμές (γ) σε Ελλάδα και ΕΕ-27 (2008=100, ε: εκτιμήσεις)

αφενός η αξιοποίηση αναπτυξιακών εργαλείων, όπως το Ταμείο Ανάκαμψης και το ΕΣΠΑ και αφετέρου η βελτίωση της πρόσβασης των ελληνικών ΜμΕ σε κεφάλαια και χρηματοδότηση. Προς αυτή την κατεύθυνση, το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ("Ελλάδα 2.0") περιλαμβάνει επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις οι οποίες στοχεύουν στην ψηφιακή αναβάθμιση (π.χ. υιοθέτηση νέων ψηφιακών εργαλείων όπως ψηφιακές υπηρεσίες, αναβάθμιση εξοπλισμού), την πράσινη μετάβαση (π.χ. το πρόγραμμα «Εξοικονομώ» για επιχειρήσεις), την ενίσχυση της εξωστρέφειας και της καινοτομίας αλλά και την προώθηση οικονομιών κλίμακας μέσω συγχωνεύσεων και συνεργατικών σχημάτων. Το τελευταίο θα επιτρέψει στις ελληνικές ΜμΕ όχι μόνο να επιτύχουν μεγαλύτερη κλίμακα παραγωγής και καλύτερη πρόσβαση στις αγορές αλλά και να υλοποιήσουν επενδυτικά σχέδια που θα επιτρέψουν την περαιτέρω ανάπτυξή τους. Η αύξηση του μέσου μεγέθους των ΜμΕ, σε συνδυασμό με την κατάρτιση ολοκληρωμένων επιχειρησιακών σχεδίων και την ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης είναι παράγοντες που θα βελτιώσουν επίσης την πρόσβαση των ελληνικών ΜμΕ στη χρηματοδότηση.

Παράλληλα το Σχέδιο "Ελλάδα 2.0" περιλαμβάνει διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για τον περιορισμό του διοικητικού και κανονιστικού βάρους που είναι αναλογικά υψηλότερα για τις μικρότερες σε μέγεθος επιχειρήσεις. Σκοπός των ανωτέρω πρωτοβουλιών είναι ο εκσυγχρονισμός της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους και η δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης. Αναφορικά με το πως εξελίσσεται η υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, αξίζει να σημειωθεί ότι έχουν ήδη συμβασιοποιηθεί 265 δάνεια ΜμΕ (55,4% επί του συνόλου), με τον συνολικό προϋπολογισμό τους να διαμορφώνεται στα Ευρώ 2,79 δισ. Επιπρόσθετα, η ενίσχυση των ΜμΕ μέσω του σκέλους των επιδοτήσεων ανέρχεται σε Ευρώ 1,4 δισ. τα οποία διοδεύονται σε δράσεις όπως, *μεταξύ άλλων*, ο ψηφιακός μετασχηματισμός, η εξοικονόμηση ενέργειας και η έρευνα και καινοτομία³.

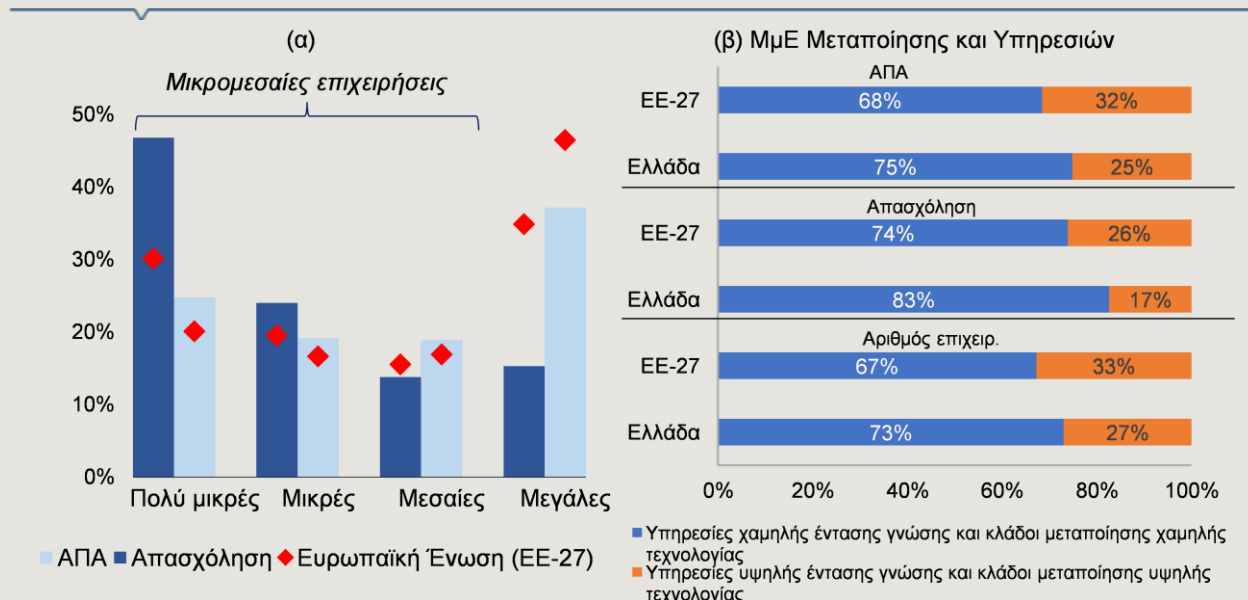
Διάρθρωση των ΜμΕ και εξέλιξη βασικών μεγεθών τη διετία 2024-2025

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το 2024 ο αριθμός των ΜμΕ αυξήθηκε κατά 3,5%, ενώ οι απασχολούμενοι και η ΑΠΑ σε σταθερές τιμές κατέγραψαν άνοδο ύψους 2,9% και 0,6%, αντίστοιχα. Οι θετικές επιδόσεις προήλθαν αποκλειστικά από τις πολύ μικρές επιχειρήσεις των οποίων ο αριθμός αυξήθηκε πέρυσι κατά 3,9%, η απασχόληση κατά 6,5% και η ΑΠΑ σε σταθερές τιμές κατά 6,8%. Αντίθετα, μείωση κατέγραψαν και στις τρεις συγκεκριμένες κατηγορίες τόσο οι μικρές όσο και οι μεσαίες επιχειρήσεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι το μερίδιο των πολύ μικρών επιχειρήσεων, τόσο στην απασχόληση (47% έναντι 30%), όσο και στην ΑΠΑ (25% έναντι 20%) είναι σημαντικά μεγαλύτερο στην Ελλάδα σε σχέση με την ΕΕ-27 (Γράφημα 2α). Το γεγονός αυτό συνδέεται με το μεγάλο αριθμό των αυτοαπασχολούμενων οι οποίοι αποτελούν περίπου το 27% επί του συνόλου, έναντι μόλις 14% στην ΕΕ-27.

Οι προβλέψεις της ΕΕ για το 2025 παραμένουν ιδιαίτερα θετικές για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις στην Ελλάδα, αφού ο αριθμός τους εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά 3,6%, ενώ διψήφια άνοδο αναμένεται να καταγράψουν η απασχόληση και η πραγματική ΑΠΑ, συμπαρασύροντας προς τα πάνω τα αντίστοιχα μεγέθη για το σύνολο των ΜμΕ. Η δυναμική της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας αποτυπώνεται και στα αποτελέσματα σχετικής έρευνας της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (Survey on the access to finance of

ΓΡΑΦΗΜΑ 2

Απασχόληση και ΑΠΑ ανά μέγεθος επιχείρησης (α), Κατηγοριοποίηση ΜμΕ που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση και τις υπηρεσίες, βάσει έντασης γνώσης και τεχνολογίας (β) σε Ελλάδα και ΕΕ-27

enterprises – SAFE) που διεξήχθη το περασμένο έτος, με τις ελληνικές ΜμΕ να παρουσιάζονται ως οι πιο αισιόδοξες στην ΕΕ-27 σε ό,τι αφορά στις εκτιμήσεις για την αύξηση του τζίρου τους και να βρίσκονται στη δεύτερη θέση της σχετικής κατάταξης αναφορικά με την κερδοφορία⁴.

Παραγωγικότητα και προκλήσεις της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας

Παρά τις θετικές επιδόσεις και προοπτικές, η παραγωγικότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η οποία ορίζεται ως η προστιθέμενη αξία ανά απασχολούμενο, είναι η χαμηλότερη στην ΕΕ-27. Πιο αναλυτικά, το 2024 η προστιθέμενη αξία ανά εργαζόμενο στην Ελλάδα ήταν Ευρώ 20,1 χιλ. (με βάση τις ονομαστικές τιμές), πάνω από πέντε φορές χαμηλότερη έναντι της Ιρλανδίας που βρίσκεται στην πρώτη θέση. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΕ, η παραγωγικότητα στην Ελλάδα είναι συνάρτηση του μεγέθους των επιχειρήσεων, με την παραγωγικότητα των πολύ μικρών επιχειρήσεων (Ευρώ 14,3 χιλ.) να υπολείπεται του αντίστοιχου λόγου των μικρών (Ευρώ 21,6 χιλ.) και μεσαίων επιχειρήσεων (Ευρώ 37 χιλ.). Επιπρόσθετα, ένας παράγοντας που επηρεάζει αρνητικά την παραγωγικότητα είναι το γεγονός ότι οι ελληνικές ΜμΕ δραστηριοποιούνται σε σημαντικά μεγαλύτερο βαθμό σε σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, σε κλάδους των υπηρεσιών και της μεταποίησης με χαμηλή γνωσιακή και τεχνολογική ένταση (Γράφημα 2β). Το 2024 στην Ελλάδα οι κλάδοι υπηρεσιών χαμηλής έντασης γνώσης και οι κλάδοι της μεταποίησης χαμηλής τεχνολογίας αντιπροσώπευαν το 73% σε όρους πλήθους επιχειρήσεων (ΕΕ-27: 67%), το 83% σε όρους απασχόλησης (ΕΕ-27: 74%) και το 75% σε όρους πραγματικής προστιθέμενης αξίας (ΕΕ-27: 68%)⁵.

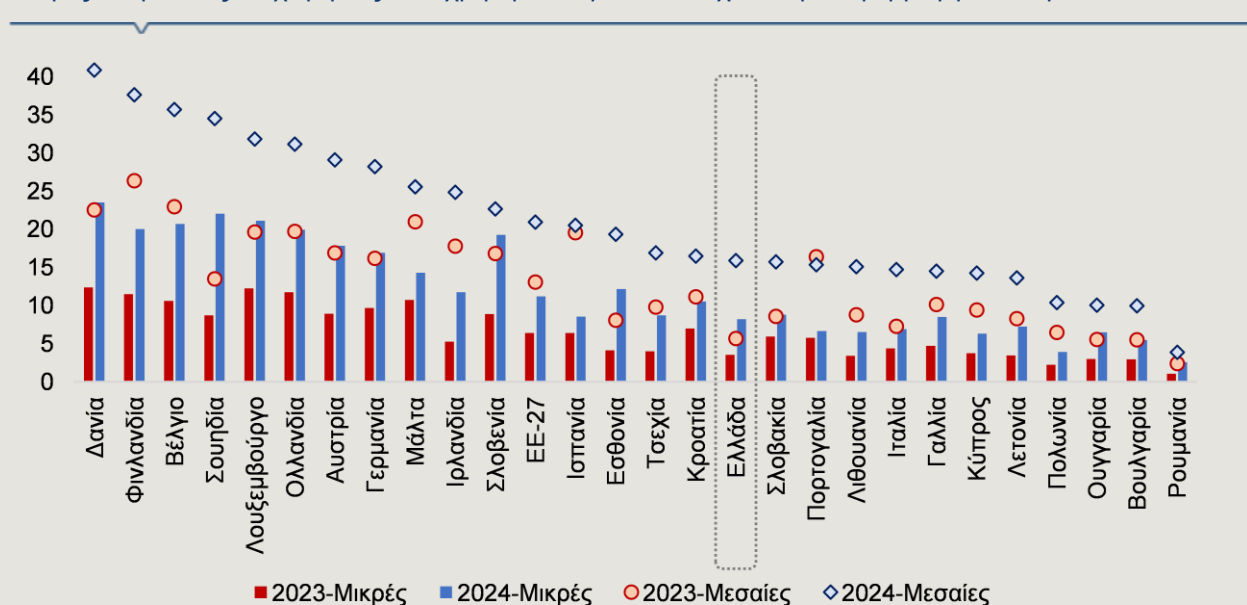
Είναι χρήσιμο επομένως να εξετάσουμε τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ΜμΕ στην Ελλάδα και επηρεάζουν, *μεταξύ άλλων παραγόντων*, την παραγωγικότητά τους. Με βάση την έρευνα SAFE⁶, η σημαντικότερη πρόκληση που καλείται να αντιμετωπίσει η μικρομεσαία επιχειρηματικότητα στη χώρα μας είναι η εύρεση εξειδικευμένου προσωπικού ή ανώτερων στελεχών (1/3 των ελληνικών ΜμΕ), κάτι που ισχύει και στην πλειονότητα των ευρωπαϊκών χωρών. Ακολουθεί το κόστος παραγωγής ή εργασίας (16%) -το οποίο αυξήθηκε σημαντικά τα τελευταία χρόνια εξαιτίας της ενεργειακής κρίσης, του αυξημένου κόστους πρώτων υλών και εν γένει του υψηλού πληθωρισμού- ενώ την πρόσβαση στη χρηματοδότηση ανέφερε ως κυριότερη πρόκληση το 14% των ελληνικών ΜμΕ που συμμετείχαν στην έρευνα, ποσοστό που είναι το υψηλότερο στην ΕΕ-27. Τέλος, το ρυθμιστικό πλαίσιο, το οποίο συνιστά βασική πρόκληση για το 11% των ελληνικών ΜμΕ, αποτελεί μαζί με το ενεργειακό κόστος το σημαντικότερο εμπόδιο για την αύξηση της επενδυτικής δραστηριότητας των ΜμΕ, σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων⁷.

Ψηφιοποίηση των ΜμΕ

Η αξιοποίηση των πόρων αναπτυξιακών εργαλείων όπως το Ταμείο Ανάκαμψης, αναμένεται να συμβάλλει στη σύγκλιση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο στην ψηφιοποίηση των ΜμΕ, από τον οποίο η χώρα μας απέχει σημαντικά. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (Digital Economy and Society Index-DESI), ο οποίος παρακολουθεί τις ψηφιακές επιδόσεις των κρατών-μελών της ΕΕ-27, το 2024 μόλις το 53,4% των ΜμΕ παρουσίαζε τουλάχιστον βασικό επίπεδο ψηφιακής έντασης, κατατάσσοντάς μας στην προτελευταία θέση μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ-27 (ευρωπαϊκός μέσος όρος: 72,9%). Γενικότερα, οι ελληνικές ΜμΕ υστερούν έναντι των αντίστοιχων ευρωπαϊκών στη χρήση προηγμένων ψηφιακών τεχνολογιών αν και έχουν σημειώσει σημαντική πρόοδο. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat⁸, το 8,2% των μικρών επιχειρήσεων και το 15,9% των μεσαίων επιχειρήσεων χρησιμοποίησαν το 2024 τουλάχιστον μία

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που χρησιμοποίησαν τουλάχιστον μία εφαρμογή Τ.Ν. τη διετία 2023-24

Πηγή: Eurostat

εφαρμογή τεχνητής νοημοσύνης (Γράφημα 3). Μολονότι τα δύο ποσοστά είναι σημαντικά μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα του 2023 (3,5% και 5,7%), υστερούν έναντι της πλειονότητας των ευρωπαϊκών κρατών αλλά και έναντι των μέσων όρων της ΕΕ-27 (11,2% και 21%). Αντίθετα, υψηλότερο του ευρωπαϊκού μέσου όρου είναι το ποσοστό των μικρών επιχειρήσεων που πραγματοποίησαν πωλήσεις μέσω διαδικτύου το 2024 (23,6% έναντι 21,9% στην ΕΕ-27). Σημειώνεται ότι το εν λόγω ποσοστό για την Ελλάδα κινούνταν στο εύρος 8%-12% κατά την περασμένη δεκαετία, ωστόσο έχει σημειώσει σημαντική αύξηση μετά το ξέσπασμα της πανδημίας. Οι μεσαίες επιχειρήσεις που πραγματοποίησαν ηλεκτρονικές πωλήσεις σε ποσοστό 20,5% το 2024 έναντι 30,5% του μέσου όρου της ΕΕ-27.

Η Ελληνική Οικονομία σε Αριθμούς

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Ετήσια στοιχεία	2020	2021	2022	2023	2024	Ετήσιες Μεταβολές
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2020)	-9.2	8.7	5.7	2.3	2.3	
Ιδιωτική Κατανάλωση	-6.2	5.1	8.6	1.8	2.1	
Δημόσια Κατανάλωση	3.0	1.8	0.1	2.6	-4.1	
Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου	1.7	21.7	16.4	6.6	4.5	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-21.5	24.4	6.6	1.9	1.0	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-7.3	17.4	11.0	0.9	5.5	
Γεν. Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μεταβ., μ.ο. έτους)	-1.2	1.2	9.6	3.5	2.7	
Ανεργία (% , μέσο έτους)	16.3	14.7	12.4	11.1	10.1	
Πρωτογενές Ισοζύγιο της Γεν. Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-6.6	-4.6	0.0	2.0	4.8	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	209.4	197.3	177.0	163.9	153.6	
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-6.5	-6.6	-10.2	-6.2	-6.4	

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2024	2024		2025	Τελευταία Διαθέσιμη Περίοδος	Τριμηνιαία στοιχεία (% ετήσιες μεταβολές, δείκτες)
		Q3	Q4	Q1		
Οικονομική Δραστηριότητα (% ετήσια μεταβολή)						
Όγκος Λαν. Εμπορίου (εκτός καυσίμων-λιπ/κών)	-0.8	-1.3	-0.6	4.3	5,6 (Ιαν.-Απρ. 25)	
Νέες εγγραφές Επιβατηγών Αυτοκινήτων	3.4	-4.1	1.9	-3.9	1,9 (Ιαν.-Ιούν. 2025)	
Ιδιωτική Οικοδομική Δραστ/τα (όγκος σε χιλ. m³)	8.7	2.1	3.9	-33.3	-33,3 (Ιαν.-Μαρ.25)	
Βιομηχανική Παραγωγή: Μεταποίηση	3.8	6.4	-0.1	0.9	0,04 (Ιαν.-Μάι. 25)	
Δείκτες Προσδοκιών						
Δείκτης Υπευθ. Προμηθειών στη μεταποίηση PMI	53.6	52.1	51.8	53.5	53,1 (Ιούν. 25)	
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	107.7	107.4	106.9	107.6	106,1 (Ιούν. 25)	
Δείκτης Επιχ/κών Προσδοκιών στη Βιομηχανία	105.3	103.8	103.7	110.2	107,6 (Ιούν. 25)	
Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης	-46.0	-47.8	-47.4	-43.1	-46,9 (Ιούν. 25)	
Πιστωτική Επέκταση, (% ετήσια μεταβολή, τέλος περιόδου)						
Ιδιωτικός Τομέας	8.9	6.6	8.9	10.3	10,2 (Ιούν. 25)	
Επιχειρήσεις (μη χρηματοπιστωτικές)	13.8	9.2	13.8	16.8	15,9 (Ιούν. 25)	
Νοικοκυριά	-0.5	-0.9	-0.5	-0.5	-0,5 (Ιούν. 25)	
- Καταναλωτικά Δάνεια	6.2	6.0	6.2	5.5	5,4 (Ιούν. 25)	
- Στεγαστικά Δάνεια	-2.6	-2.9	-2.6	-2.4	-2,3 (Ιούν. 25)	
Τιμές και Αγορά Εργασίας						
Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μετ., μ.ο. περιόδου)	2.7	2.9	2.4	2.6	2,8 (Ιούν. 25)	
Δκτ Τιμών Διαμερισμάτων, (% ετήσια μεταβολή)	8.9	8.3	7.0	6.8	6,8 (Α τρίμ. 25)	
Ανεργία (% , μ.ο. Περιόδου, εποχ. διορθ.)	10.1	9.6	9.5	9.4	7,9 (Μάι. 25)	
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2020)	2.3	2.3	2.5	2.2	2,2 (Α τρίμ. 25)	
Ιδιωτική Κατανάλωση	2.1	2.7	1.1	1.9	1,9 (Α τρίμ. 25)	
Δημόσια Κατανάλωση	-4.1	-1.8	-3.4	0.7	0,7 (Α τρίμ. 25)	
Επενδύσεις	4.5	0.7	7.6	-3.2	-3,2 (Α τρίμ. 25)	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	1.0	3.1	2.9	2.2	2,2 (Α τρίμ. 25)	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	5.5	5.4	2.4	2.4	2,4 (Α τρίμ. 25)	

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, IOBE, S&P Global

Αποτροπή εμπορικού πολέμου ΕΕ - ΗΠΑ, αλλά διατήρηση αβεβαιοτήτων

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και οι ΗΠΑ κατέληξαν σε σημαντική εμπορική συμφωνία, με αποτέλεσμα να αποτραπεί η επιβολή δασμών 30% από τις ΗΠΑ στις εξαγωγές της ΕΕ από την 1^η Αυγούστου. Σύμφωνα με δηλώσεις της προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ursula Von der Leyen συμφωνήθηκε ένας ενιαίος δασμολογικός συντελεστής 15% (Γράφημα 4), ο οποίος ισχύει για τους περισσότερους κλάδους συμπεριλαμβανομένων των αυτοκινήτων, των ημιαγωγών και των φαρμακευτικών προϊόντων. Επιπλέον, η κ. von der Leyen τόνισε ότι με τη συμφωνία ουσιαστικά αίρεται η αβεβαιότητα και υπάρχει μεγαλύτερη προβλεψιμότητα για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις.

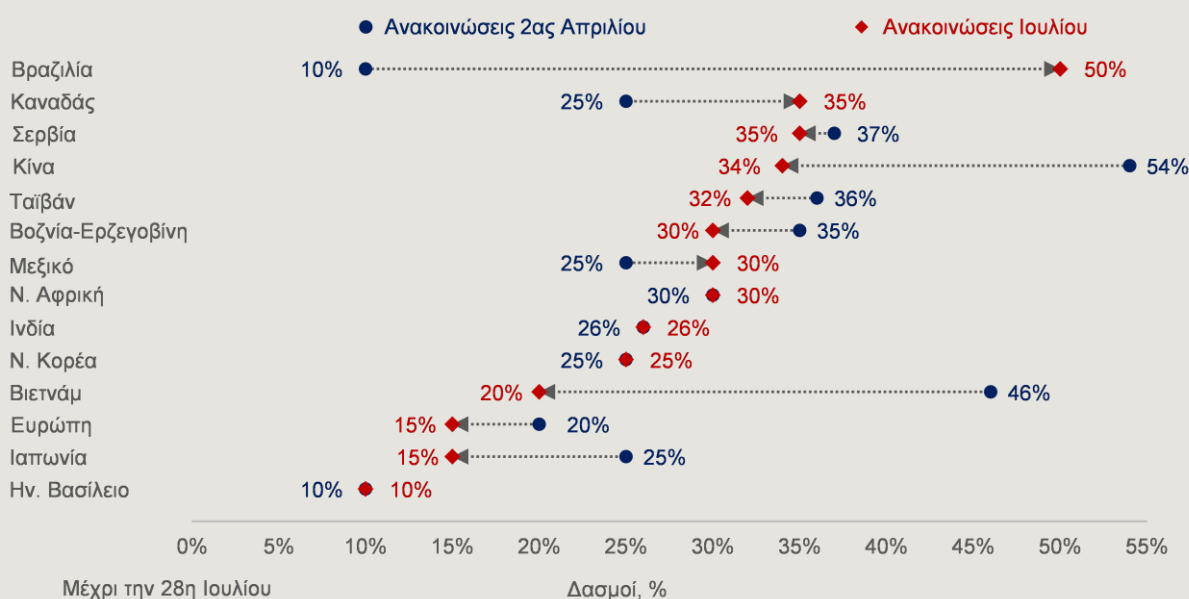
Ωστόσο, η χθεσινή συμφωνία, κατ' αρχήν, είναι μια σημαντική πολιτική συμφωνία στο πιο υψηλό επίπεδο. Προκειμένου όμως να καταστεί μία ολοκληρωμένη εμπορική συμφωνία θα πρέπει να διευθετηθούν με σαφήνεια όλες οι λεπτομέρειες που διέπουν τις οικονομικές συναλλαγές ανά κλάδο. Και τούτο επειδή ελλοχεύει ο κίνδυνος διαφορετικών ερμηνειών από τις δύο πλευρές κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της, όπως φάνηκε αμέσως μετά τη σύναψη της συμφωνίας μεταξύ ΗΠΑ και Ιαπωνίας ("Cracks widen in Japan and US's interpretation of tariff trade deal", Financial Times, July 25 2025). Όμως, ακόμη και στις περιπτώσεις που οι ερμηνείες τους δεν διαφέρουν, η εφαρμογή των δασμών στους επιμέρους κλάδους και η διευθέτηση τεχνικών ζητημάτων μπορεί να απαιτήσει εύλογο χρόνο, όπως αποδεικνύεται στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου.

Επίσης, ένας άλλος παράγοντας που πρέπει να ληφθεί υπόψη και αυξάνει την αβεβαιότητα για την Ευρώπη είναι ότι η σημερινή συμφωνία περιλαμβάνει μεγάλες υποσχέσεις της ΕΕ, πέραν των δασμών. Η ΕΕ φαίνεται να έχει δεσμευτεί να αγοράσει προϊόντα ενέργειας από τις ΗΠΑ αξίας 750 δισ. δολαρίων, ενώ θα επενδύσει 600 δισ. δολάρια στις ΗΠΑ. Δεν έχει διευκρινιστεί αν θα πρόκειται για ευρωπαϊκά κονδύλια ή θα εμπλακεί και ο ιδιωτικός τομέας της κάθε χώρας-μέλους.

Επιπλέον, οι υποσχέσεις της ΕΕ για μεγάλης κλίμακας αγορές αμερικανικών όπλων ενέχουν μεγάλο βαθμό αβεβαιότητας, αφού οι στρατιωτικές αποφάσεις για τις δαπάνες εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών-μελών και όχι της ΕΕ, ενώ το νέο ταμείο της ΕΕ για κοινές στρατιωτικές προμήθειες περιλαμβάνει αυστηρές διατάξεις για αγορά ευρωπαϊκών αμυντικών όπλων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Ανακοινώσεις Δασμών από την κυβέρνηση Trump

Πηγή:
Bloomberg

Σε κάθε περίπτωση η αποτροπή ενός εμπορικού πολέμου είναι ένα πολύ θετικό αποτέλεσμα. Επίσης, ο ενιαίος δασμός ύψους 15% εκτιμάται ότι είναι διαχειρίσιμος από την πλευρά της Ευρώπης. Σε αυτό το πλαίσιο, ποιες θα μπορούσαν να είναι οι αναμενόμενες επιπτώσεις των αμερικανικών δασμών στην ευρωπαϊκή οικονομία;

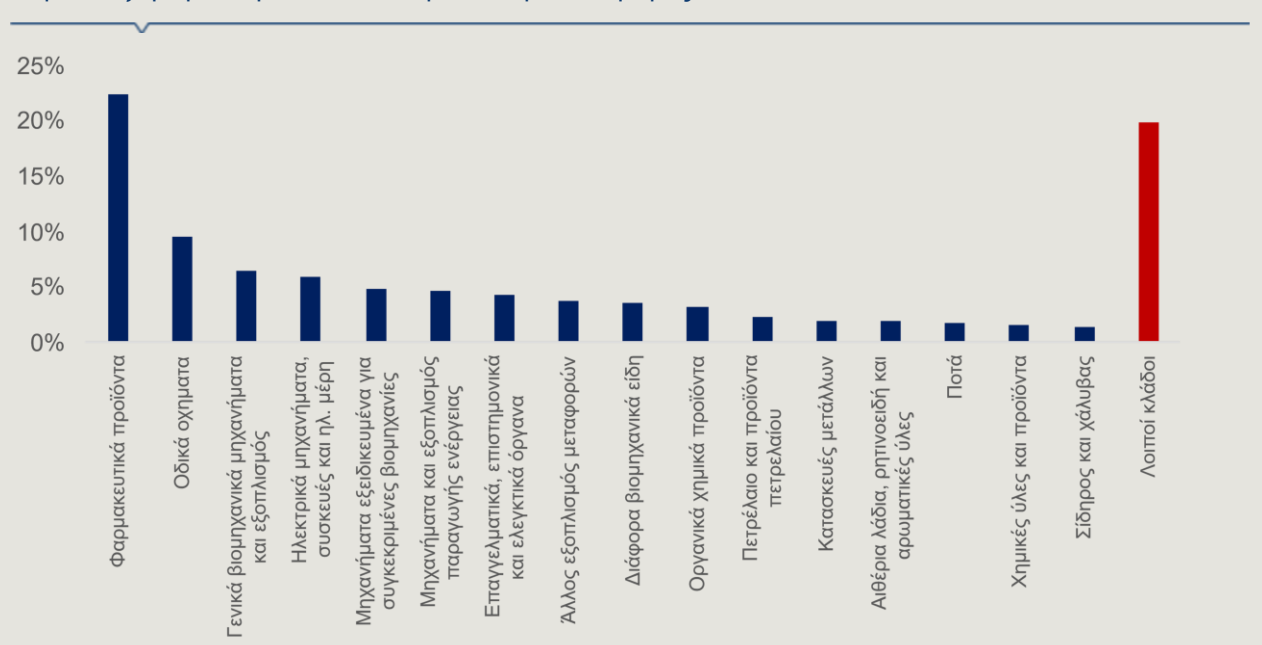
Σύμφωνα με πρόσφατες μελέτες (ECB, Kiel Institute, Bruegel Institute, Conference Board), η επίπτωση πιθανόν να μην είναι ιδιαίτερα μεγάλη για τις χώρες της ΕΕ (από 0% έως 0,5% του ΑΕΠ). Σε κάθε περίπτωση, όμως, ανεξάρτητα από το μέγεθός της, η επίπτωση αυτή θα διαφέρει τόσο μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών, όσο και μεταξύ των κλάδων.

- Σε επίπεδο χωρών, η Ιρλανδία, η Γερμανία, η Ιταλία, η Γαλλία και η Ολλανδία συγκαταλέγονται μεταξύ αυτών που είναι πιο εκτεθειμένες στους δασμούς επειδή οι εξαγωγές τους προς τις ΗΠΑ το 2024, σε όρους αξίας, ήταν πολύ υψηλές (Γερμανία: 161,2 δισ. ευρώ, Ιρλανδία: 72,1 δισ. ευρώ, Ιταλία: 64,8 δισ. ευρώ, Γαλλία: 47,1 δισ. ευρώ, Ολλανδία 43,4 δισ. ευρώ).
- Σε επίπεδο κλάδων, οι επιπτώσεις αναμένεται να είναι άνισες, κυρίως λόγω των διαρθρωτικών διαφορών των αγορών τους, όπως ο βαθμός εξάρτησης από τις αμερικανικές αγορές. Όπως φαίνεται στο Γράφημα 4, τα φαρμακευτικά προϊόντα, η αυτοκινητοβιομηχανία, τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός αποτελούν τους κλάδους με την υψηλότερη εξαγωγική δραστηριότητα προς τις ΗΠΑ (Γράφημα 5). Τούτο, σημαίνει ότι οι χώρες που εξαγουν αυτά τα αγαθά στις ΗΠΑ, όπως η Ιρλανδία, το Βέλγιο και η Γερμανία, αντιμετωπίζουν δυσανάλογους κινδύνους (How to Survive a Trade War: A Case for EU Burden-sharing, Bertelsmann Stiftung, Μάιος 2025).

Οι δασμολογικές επιπτώσεις φαίνεται να είναι διαχειρίσιμες για την οικονομία της ΕΕ, η οποία διατηρεί ορισμένα εργαλεία για την καλύτερη αντιμετώπισή τους. Ένα τέτοιο εργαλείο είναι ο Μηχανισμός Αποτροπής Μέτρων Εξαναγκασμού (Anti Coercion Instrument- ACI) που επιτρέπει στην ΕΕ να επιβάλλει κυρώσεις σε χώρες που θεωρείται ότι υιοθετούν εχθρικές οικονομικές πολιτικές.

Για την αμερικανική κυβέρνηση το βασικό ερώτημα είναι εάν το δημοσιονομικό κέρδος από τους δασμούς θα υπερκεράσει την αρνητική επίδραση στον μέσο καταναλωτή από τον εισαγόμενο πληθωρισμό. Από την άλλη πλευρά, η ΕΕ φαίνεται ότι περιορίσε στη μικρότερη δυνατή την επίδραση της δασμολογικής πολιτικής του Trump επί των συνολικών εξαγωγών της προς τις ΗΠΑ, με διακριτές, όμως, διαφορές μεταξύ χωρών. Ωστόσο, αυξάνεται πιθανότατα η διατλαντική ενεργειακή εξάρτηση της Ευρώπης.

Μερίδια εξαγωγών αγαθών από Ευρωπαϊκή Ένωση προς ΗΠΑ το 2024

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Πηγή: Eurostat

ΑΓΟΡΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ & ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

Οι αγορές αξιολογούν την εμπορική συμφωνία ΗΠΑ- Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ)

- ΗΠΑ και ΕΕ συμφώνησαν σε επιβολή δασμών 15% στα εισαγόμενα ευρωπαϊκά προϊόντα στις ΗΠΑ
- Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) διατήρησε αμετάβλητα τα επιτόκια της, με το επιτόκιο αποδοχής καταθέσεων να διατηρείται στο 2%
- Ο πρόεδρος των ΗΠΑ, κ. D. Trump φαίνεται να παγώνει τους περιορισμούς εξαγωγών ειδών τεχνολογίας από τις ΗΠΑ στην Κίνα, με στόχο την επίτευξη συμφωνίας

Οι Εξελίξεις στην Παγκόσμια Οικονομία

ΗΠΑ► Ο πρόεδρος των ΗΠΑ, κ. D. Trump έχει επιδοθεί σε έναν αγώνα δρόμου, με στόχο τη σύναψη όσων περισσότερων εμπορικών συμφωνιών, προς όφελος της οικονομίας των ΗΠΑ. Οι ΗΠΑ υπέγραψαν σημαντικές εμπορικές συμφωνίες τόσο με την Ιαπωνία όσο και με την Ευρώπη, με δεσμεύσεις για περαιτέρω επενδύσεις στις ΗΠΑ. Ταυτόχρονα, η κυβέρνηση των ΗΠΑ επιδιώκει την επίτευξη εμπορικών συμφωνιών και με άλλες χώρες, μέχρι την 1η Αυγούστου. Ο πρόεδρος των ΗΠΑ έχει δηλώσει ότι το ύψος των δασμών θα κυμαίνεται μεταξύ 15% και 50%, ενώ έχει αποφασιστεί να παγώσουν οι περιορισμοί στις εξαγωγές ειδών τεχνολογίας από τις ΗΠΑ προς την Κίνα, ώστε να αποφευχθεί οποιοδήποτε κώλυμα στις διαπραγματεύσεις των ΗΠΑ με την Κίνα. Παράλληλα, η προσοχή των αγορών στρέφεται στη συνεδρίαση της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (Fed), με τις αγορές να προεξοφλούν (97% CME Fed Watch) ότι θα διατηρηθούν αμετάβλητα τα επιτόκια. Παρόλα αυτά, εντείνονται οι πιέσεις από την πολιτική ηγεσία των ΗΠΑ προς τη Fed για μείωση των επιτοκίων.

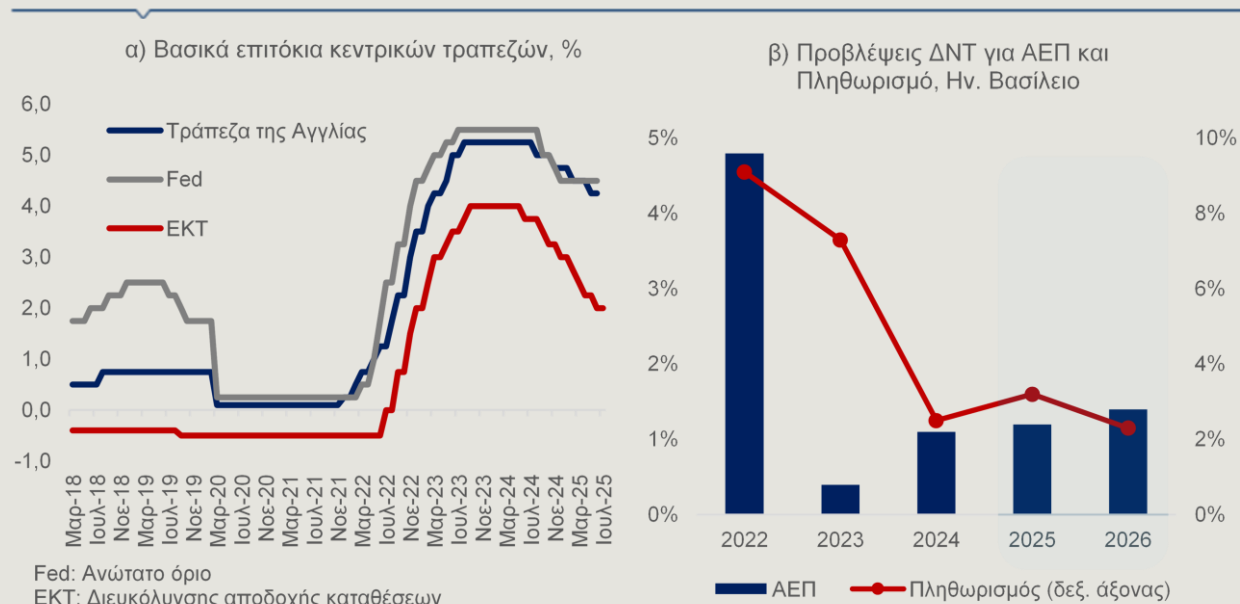
Ζτε► Σύμφωνα με την πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η εμπορική συμφωνία μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ, για δασμούς 15% στα ευρωπαϊκά αγαθά που εισάγονται στις ΗΠΑ, επιτυγχάνει βεβαιότητα σε μία περίοδο αυξημένων αβεβαιοτήτων, ενώ προσφέρει σταθερότητα και προβλεψιμότητα. Επιπλέον, αξίζει να αναφερθεί ότι τις προηγούμενες ημέρες, η ΕΚΤ, διατήρησε αμετάβλητα τα επιτόκια της, με το επιτόκιο αποδοχής καταθέσεων να βρίσκεται στο 2% (Γράφημα 6α), μετά από 8 μειώσεις, κρατώντας στάση αναμονής, σε ένα αβέβαιο περιβάλλον, με γεωπολιτικές και εμπορικές εντάσεις.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

- Εμπορικές συμφωνίες για δασμό 15% των ΗΠΑ με Ιαπωνία και Ευρωπαϊκή Ένωση
- Η απόφαση της ΕΚΤ να διατηρήσει αμετάβλητα τα επιτόκια της
- Το ΔΝΤ αναθεώρησε ανοδικά τις προβλέψεις για την παγκόσμια οικονομία, στο 3,0% το 2025 και στο 3,1% το 2026

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

Επιτόκια κυριότερων κεντρικών τραπεζών και οι αναπτυξιακές προοπτικές του Ην. Βασιλείου

Πηγή:
Bloomberg, IMF

Διεθνής Οικονομία ► Εν μέσω αυξημένων γεωπολιτικών εντάσεων και αύξηση του εμπορικού προστατευτισμού, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) δημοσίευσε στις 29 Ιουλίου τις αναθεωρημένες του προβλέψεις, αυξάνοντας την πρόβλεψή του για την παγκόσμια οικονομία στο 3% το 2025 και στο 3,1% το 2026. Το ΔΝΤ, σε έκθεση για το Ην. Βασίλειο, αναφέρει ότι πρέπει να ξεπεράσει σημαντικές προκλήσεις στην αναπτυξιακή και επενδυτική του ατζέντα εν μέσω των αυξανόμενων εμπορικών εντάσεων και των δημοσιονομικών περιορισμών. Προσθέτει ότι η οικονομική ανάκαμψη αναμένεται να επιταχυνθεί φέτος και το 2026. Η ανάπτυξη προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 1,2% το 2025 και 1,4% το 2026 (Γράφημα 6β), καθώς η νομισματική χαλάρωση, οι θετικές επιπτώσεις στον πλούτο και η αύξηση της εμπιστοσύνης ενισχύουν την ιδιωτική κατανάλωση, ενώ η ώθηση στις δημόσιες δαπάνες θα συμβάλει στη στήριξη των αναπτυξιακών προοπτικών. Στην Κίνα, η οικονομία παραμένει ανθεκτική παρά τους αμερικανικούς δασμούς, επιτυγχάνοντας ανάπτυξη 5,2% στο δεύτερο τρίμηνο τους έτους. Ως αποτέλεσμα αυτού, η κεντρική τράπεζα της Κίνας (BoC) διατήρησε αμετάβλητα τα βασικά της επιτόκια, στο 3% του ενός έτους (Loan Prime Rate) και στο 3,5% του 5ετους. Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι εξετάζεται παράταση τριών μηνών στην τρέχουσα αναστολή υψηλών δασμών μεταξύ ΗΠΑ – Κίνας, που λήγει το επόμενο διάστημα.

Οι Συναλλαγματικές Ισοτιμίες και οι Αγορές Ομολόγων

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Χρηματιστηρίου του Σικάγου, οι συνολικές καθαρές τοποθετήσεις (αγορές μείον πωλήσεις) στην ισοτιμία του ευρώ με το δολάριο παρέμειναν θετικές, την εβδομάδα που έληξε στις 25 Ιουλίου. Οι θετικές θέσεις (υπέρ του ευρώ "long") μειώθηκαν κατά 2.706 συμβόλαια, με αποτέλεσμα οι συνολικές καθαρές θέσεις να διαμορφωθούν στα 125.515 συμβόλαια από 128.221 συμβόλαια, την προηγούμενη εβδομάδα (Γράφημα 7).

Καθοδικές τάσεις παρατηρούνται στη συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ έναντι του δολαρίου, με την ισοτιμία, στις 29 Ιουλίου, να διαμορφώνεται στο 1,1534 €/€ (Πίνακας 2) στον απόηχο της εμπορικής συμφωνίας ΗΠΑ-ΕΕ και με τις αγορές να αξιολογούν τις υποχρεώσεις της ΕΕ. Αντίστοιχα, ο δείκτης δολαρίου DXY, που μετρά το αμερικανικό δολάριο έναντι των κυριότερων νομισμάτων, είχε ανοδικές τάσεις, στις 29 Ιουλίου, στις 99,03 μονάδες.

Καθοδικές τάσεις καταγράφονται στην ομολογιακή αγορά των ΗΠΑ, με την απόδοση του 10ετούς ομολόγου να ανέρχεται στο 4,38%, στις 29 Ιουλίου, ενώ το 2ετές ανέρχεται στο 3,90%, ως αποτέλεσμα των εμπορικών συμφωνιών των ΗΠΑ. Παράλληλα, στη ΖτΕ, παρατηρούνται σταθεροποιητικές τάσεις στις αποδόσεις των ομολόγων. Ενδεικτικά, η απόδοση του 10ετούς γερμανικού ομολόγου ανήλθε στο 2,69%, στις 29 Ιουλίου (Πίνακας 3). Τέλος, η διαφορά απόδοσης (spread) μεταξύ του 10ετούς ομολόγου της Ελλάδας και του 10ετούς ομολόγου της Γερμανίας βρίσκεται στις 66 μ.β.

ΠΡΟΣΕΧΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΗΠΑ:

- Συνεδρίαση Fed για τη νομισματική πολιτική (29-30 Ιουλίου)
- ΑΕΠ β' τριμήνου (30 Ιουλίου)

ΖτΕ:

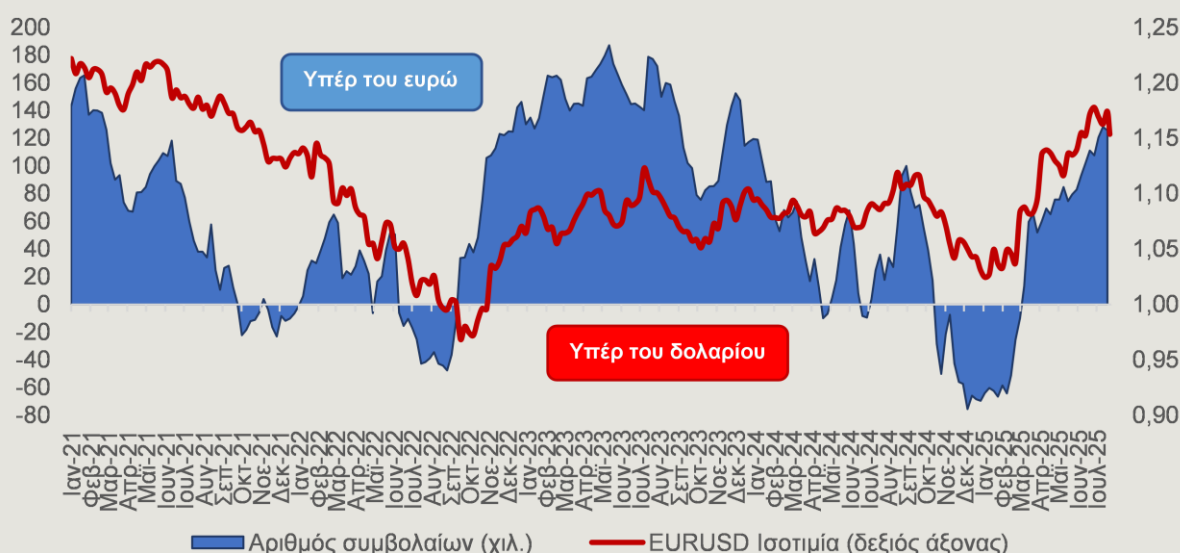
- ΑΕΠ β' τριμήνου, πρώτη δημοσίευση (30 Ιουλίου)

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΓΟΡΕΣ:

- Σύνθετος δείκτης PMI Ιουλίου, Κίνα (31 Ιουλίου)
- Συνεδρίαση Κεντρικής Τράπεζας Ιαπωνίας για τα επιτόκια, (31 Ιουλίου)

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

Specs θέσεις για μη εμπορικές/κερδοσκοπικές συναλλαγές και συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ/δολαρίου

Πηγές: CFTC,
IMM, Bloomberg

Αγορές σε Αριθμούς

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Συναλλαγματικές Ισοτιμίες

Αγορά Συναλλάγματος				
	29-Ιουλ-25	7 μέρες πριν	1 έτος πριν	Εβδ. Μεταβολή (%)
Ευρώ/Δολάριο (€/\$)	1,1534	1,1754	1,0821	
Ευρώ/Στερλίνα (€/£)	0,8652	0,8685	0,8413	
Στερλίνα/Δολάριο (£/\$)	1,3331	1,3533	1,2862	
Ευρώ/Ελβετικό φράγκο (€/CHF)	0,9312	0,9313	0,9589	
Ευρώ/Γιεν Ιαπωνίας (€/JPY)	171,5237	172,3600	166,6700	
Δολάριο/Γιεν Ιαπωνίας (\$/JPY)	148,7068	146,6300	154,0200	
Ευρώ/Δολάριο Αυστραλίας (€/AUD)	1,7751	1,7932	1,6523	
Ευρώ/Δολάριο Καναδά (€/CAD)	1,5890	1,5992	1,4990	
Ευρώ/Κινεζικό γουάν (€/CNY)	8,2780	8,4220	7,8571	
Ευρώ/Τουρκική λίρα (€/TRY)	46,8407	47,5312	35,8314	
Δείκτης Δολαρίου (US dollar Index)	99,0300	97,3920	104,5640	

Πηγή:
Bloomberg

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Αποδόσεις ομολόγων και spreads έναντι 10ετούς γερμανικού ομολόγου

Διεθνείς αποδόσεις ομολόγων (%)					Ευρωπαϊκές αποδόσεις 10ετούς ομολόγου (%)				
	29-Ιουλ-25	7 μέρες πριν	1 έτος πριν	Εβδομαδιαία μεταβολή (σε μονάδες βάσης)		29-Ιουλ-25	7 μέρες πριν	1 έτος πριν	Διαφορά με ομόλογο Γερμανίας (spread)
2ετές ΗΠΑ	3,90	3,83	4,40	7,0	Γερμανίας	2,69	2,59	2,36	
10ετές ΗΠΑ	4,38	4,34	4,17	3,8	Ολλανδίας	2,86	2,76	2,64	17
2ετές Ην. Βασιλείου	3,89	3,84	3,86	5,3	Κύπρος	2,95	2,88	3,18	25
10ετές Ην. Βασιλείου	4,63	4,57	4,05	6,4	Πορτογαλίας	3,11	3,04	3,00	42
2ετές Ιαπωνίας	0,83	0,75	0,40	7,8	Ισπανίας	3,27	3,20	3,18	58
10ετές Ιαπωνίας	1,57	1,51	1,02	5,8	Γαλλίας	3,34	3,26	3,07	65
2ετές Καναδά	2,79	2,78	3,58	1,0	Ελλάδας	3,35	3,27	3,39	66
10ετές Καναδά	3,50	3,50	3,28	-0,1	Ιταλίας	3,49	3,43	3,71	80

Πηγή:
Bloomberg

¹ Εξαιρούνται η γεωργία-αλιεία-δασοκομία και ορισμένοι κλάδοι των υπηρεσιών, όπως η εκπαίδευση και η υγεία.

² Annual Report on SMEs 2024/2025. Σύμφωνα με τον επίσημο ορισμό που θέσπισε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι ΜΜΕ χαρακτηρίζονται από λιγότερους από 250 απασχολούμενους και ετήσιο κύκλο εργασιών έως Ευρώ 50 εκατ. ή σύνολο ισολογισμού έως Ευρώ 43 εκατ. Ωστόσο, στην συγκεκριμένη ετήσια έκθεση, στοιχεία της οποίας παρατίθενται στο παρόν Δελτίο, η ανάλυση βασίζεται **αποκλειστικά στα κριτήρια απασχόλησης**. Με βάση αυτά οι πολύ μικρές επιχειρήσεις έχουν 0-9 απασχολούμενους, οι μικρές επιχειρήσεις έχουν 10-49 απασχολούμενους, οι μεσαίες επιχειρήσεις έχουν 50-249 απασχολούμενους ενώ οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν 250+ απασχολούμενους.

³ Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών: Αξιοποίηση των χρηματοδοτικών εργαλείων για τη στήριξη της κοινωνίας και της οικονομίας, Ιούλιος 2025.

⁴ Οι ερωτήσεις στην έρευνα SAFE για τα εν λόγω μεγέθη είναι:

Οι ακόλουθοι δείκτες της εταιρείας μειώθηκαν, παρέμειναν αμετάβλητοι ή αυξήθηκαν κατά τη διάρκεια του προηγούμενου και του τρέχοντος τριμήνου; **Κύκλος εργασιών**

Οι ακόλουθοι δείκτες της εταιρείας μειώθηκαν, παρέμειναν αμετάβλητοι ή αυξήθηκαν κατά τη διάρκεια του προηγούμενου και του τρέχοντος τριμήνου; **Κέρδη**

⁵ Οι κλάδοι της μεταποίησης **χαμηλής τεχνολογίας** περιλαμβάνουν τις εξής κατηγορίες σύμφωνα με την ταξινόμηση NACE 2 της Eurostat: C10 Παραγωγή προϊόντων διατροφής, C11 Παραγωγή ποτών, C12 Παραγωγή προϊόντων καπνού, C13 Κατασκευή υφασμάτων, C14 Κατασκευή ενδυμάτων, C15 Κατασκευή δέρματος και συναφών προϊόντων, C16 Κατασκευή ξύλου και προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα, C17 Κατασκευή χαρτιού και προϊόντων από χαρτί, C18 Εκτύπωση και αναπαραγωγή εγγεγραμμένων μέσων, C31 Κατασκευή επίπλων και C32 Λοιπά. Επίσης στην κατηγορία αυτή εντάσσονται και οι κλάδοι της μεταποίησης μέσης-χαμηλής τεχνολογίας που είναι οι: C19 Παραγωγή οπτανθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου, C22 Κατασκευή προϊόντων από καουτσούκ και πλαστικό, C23 Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων, C24 Παραγωγή βασικών μετάλλων, C25 Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, εκτός από μηχανήματα και εξοπλισμό και C33 Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού.

Οι κλάδοι της μεταποίησης **υψηλής τεχνολογίας** περιλαμβάνουν τις εξής κατηγορίες: C21 Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων και φαρμακευτικών παρασκευασμάτων και C26 Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων. Επίσης στην κατηγορία αυτή εντάσσονται και οι κλάδοι της μεταποίησης μέσης-υψηλής τεχνολογίας που είναι οι: C20 Παραγωγή χημικών ουσιών και χημικών προϊόντων, C27 Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού, C28 Κατασκευή μηχανημάτων και εξοπλισμού, C29 Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων και C30 Κατασκευή άλλου εξοπλισμού μεταφοράς.

Οι υπηρεσίες **χαμηλής έντασης γνώσης** περιλαμβάνουν τις εξής κατηγορίες: G45 Χονδρικό και λιανικό εμπόριο και επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, G46 Χονδρικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, G47 Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, H49 Χερσαία μεταφορά και μεταφορά μέσω αγωγών, H52 Αποθήκευση και δραστηριότητες υποστήριξης για τη μεταφορά, I55 Διαμονή, I56 Δραστηριότητες εξυπηρέτησης τροφίμων και ποτών, L68 Δραστηριότητες ακίνητης περιουσίας, N77 Δραστηριότητες ενοικίασης και χρηματοδοτικής μίσθωσης, N79 Ταξιδιωτικό γραφείο, υπηρεσία κρατήσεων ταξιδιωτικού πράκτορα, N81 Υπηρεσίες σε κτίρια και δραστηριότητες τοπίου, N82 Διοικητικές δραστηριότητες γραφείου, υποστήριξη γραφείου και άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες και H53 Ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές δραστηριότητες.

Οι υπηρεσίες **υψηλής έντασης γνώσης** περιλαμβάνουν τις εξής κατηγορίες: J59 Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων, ηχογράφηση και μουσική έκδοση, J60 Υπηρεσίες προγραμματισμού και εκπομπής, J61 Τηλεπικοινωνίες, J62 Προγραμματισμός ηλεκτρονικών υπολογιστών, παροχή συμβουλών και συναφείς δραστηριότητες, J63 Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών πληροφοριών, M72 Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη, H50 Θαλάσσια μεταφορά, H51 Αεροπορικές μεταφορές, M69 Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες, M70 Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων, δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης, M71 Αρχιτεκτονικές και μηχανολογικές δραστηριότητες, M73 Διαφήμιση και έρευνα αγοράς, M74 Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και επαγγελματικές υπηρεσίες, N78 Δραστηριότητες απασχόλησης, N80 Δραστηριότητες ασφάλειας και έρευνας, J58 Εκδοτικές δραστηριότητες και M75 Κτηνιατρικές δραστηριότητες.

⁶ Η ερώτηση στην έρευνα SAFE είναι η εξής: Πόσο σημαντικά ήταν τα ακόλουθα προβλήματα για την επιχείρησή σας κατά τη διάρκεια του προηγούμενου και του τρέχοντος τριμήνου;

⁷ Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων: Investment Survey 2024, Greece Overview.

⁸ Σύμφωνα με την Eurostat εξαιρούνται οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον πρωτογενή και τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Alpha Bank Economic Research

Παναγιώτης Καπόπουλος
Chief Economist
panayotis.kapopoulos@alpha.gr

Ανάλυση Οικονομικής Συγκυρίας

Ειρήνη Αδαμοπούλου
Expert Economist
eirini.adamopoulou@alpha.gr

Ελένη Μαρινοπούλου
Expert Economist
eleni.marinopoulou@alpha.gr

Γεράσιμος Μουζάκης
Senior Economist
gerasimos.mouzakis@alpha.gr

Φώτιος Μητρόπουλος
Research Economist
fotios.mitropoulos@alpha.gr

Το παρόν δελτίο εκδίδεται από την Alpha Bank και έχει αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα. Οι πληροφορίες που περιέχει προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Alpha Bank και αποτελούν έκφραση γνώμης βασισμένη σε διαθέσιμα δεδομένα μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας. Το παρόν δεν αποτελεί συμβουλή ή σύσταση ούτε προτροπή για την διενέργεια οποιασδήποτε συναλλαγής και ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη παράγοντες όπως, η γνώση, η εμπειρία, η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι επενδυτικοί στόχοι ενός εκάστου των δυνητικών ή/και υφιστάμενων πελατών και δεν έχουν ελεγχθεί για πιθανή φορολόγηση του εκδότη στην πηγή ούτε και για άλλη, περαιτέρω, φορολογική συνέπεια εκ της συμμετοχής σ' αυτά. Επίσης δεν συνιστά έρευνα στον τομέα των επενδύσεων κατά την έννοια της ισχύουσας νομοθεσίας και ως εκ τούτου δεν έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της έρευνας στον τομέα των επενδύσεων. Η Alpha Bank δεν υποχρεούται να επικαιροποιεί ή να αναθεωρεί το δελτίο αυτό ούτε να προβαίνει σε ανακοινώσεις ή ειδοποιήσεις σε περίπτωση που οποιοδήποτε στοιχείο, γνώμη, πρόβλεψη ή εκτίμηση που περιέχεται σε αυτό μεταβληθεί ή διαπιστωθεί εκ των υστέρων ως ανακριβής. Τυχόν δε προβλέψεις επί του παρόντος δελτίου για την πορεία των αναφερόμενων σε αυτό οικονομικών μεγεθών αποτελούν εκτιμήσεις της Alpha Bank βασισμένες στα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο δελτίο. Η Alpha Bank και οι θυγατρικές της, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη και οι υπάλληλοι αυτών δεν παρέχουν καμία διαβεβαίωση ούτε εγγυώνται την ακρίβεια, την πληρότητα και την ορθότητα των πληροφοριών που περιέχονται και των απόψεων που διατυπώνονται στο παρόν ή την καταλληλότητά τους για συγκεκριμένη χρήση και δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιονδήποτε άμεση ή έμμεση ζημία θα μπορούσε τυχόν να προκύψει σε σχέση με οποιονδήποτε χρήση του παρόντος και των πληροφοριών που περιέχει εν όλω ή εν μέρει. Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση αυτού του δελτίου ή τμήματος του πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρει την Alpha Bank ως πηγή προελεύσεώς του